

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۸/۱۲/۰۹

حکیم روان

افغانی ټولنه او د بنځو ضد تفکر

په وروسته پاتې دودیزو او قبیلوي ټولنو کې د دې ټولني د ټولنيزو مناسباتو سره متناسب کلتور هم دوديز او قبیلوي دی. په ټولو وروسته پاتې ټولنو کې په ځانگړی توگه په اسلامي ټولنو کې د پلارواکي يا پلارسالاری غیر عادلانه ټولنيز اړیکې حاکم دي. په اسلامي ټولنو کې حتی د اسلام د مقدس دین د ارشاداتو پر خلاف د بنځو پر ضد روحیې د شرم او حیا کرینې له منځه وړي دي. مثلاً په اسلام کې (خلق الانسان (ویل شوي دي د انسان کلمه پر بنځه او نر دواړو اطلاق کیږي. مانا دا چې د اسلام له نظره بنځه او نر برابر دی. بیا قرآن وايي چې علم پر مسلمان فرض دی. بنځې او سړي دواړو ته مسلمان ویل کیږي. قرآن نه وايي چې علم پر سړي فرض دی. یا دا چې (لا اکراه فی الدین) یانې په دین کې زور نه شته، خو مجاهد-طالب-داعش د خلکو سرونه ریښي او وايي چې اسلام د شمشیر په زور راغلی دی، بیا د چا سرونه ریښي؟ په مسلمانو هیوادونو کې د مسلمانانو سرونه ریښي. پوښتنه پيدا کیږي چې مجاهد - طالب - داعش په حقه دي که خدای(ج)، د هغه رسول(ص) او قرآنکریم؟ خو زموږ ملایان له قرآن څخه هم، هغه څه خوښوي او هغه څه انتخابوي چې زموږ د وروسته پاتې استبدادي تفکر سره برابر وي. مثلاً په قرآن کې به د لاس پرې کول او سنگسار وي، خو موږ په قرآن کې د بینني مقام، صله رحمی، تعقل، پوهه او تدبیر، عدل او انصاف او اصلاح کول چې قرآن د همدې د پاره نازل شوی دی چې انسان اصلاح شی، بیا نه وینو...؟

طالب د قرآن څخه د خپل جهالت د خوښي شیان آخلی او نور هیروي. قصاص مني، خو هیروي چې حضرت پیغامبر (ص) په خپله آخرينه وینا کې د عرفات پر غونډیې مسلمانانو ته په خطاب کې وویل چې انتقام مه آخلی او بینني ته پر انتقام ترجیح ورکړئ او د بنځو سره ښه وکړئ. خو طالب د اسلام د روح او روان خلاف، اسلام په قصاص، د لاسو په پرې کولو، په صحرايي محاکمو، سنگسار او د بنځو سره په دښمنی کې خلاصه کوي. د افغان بنځو سره د سړيو بد سلوک، د پوزې او غوړونو پرې کول، وهل ټکول د سړی د وحشت، بربریت او حیوانیت ثبوت دی، چې اکثراً په نړیوالو مطبوعاتو کې انعکاس مومي او د افغان انسان انسانیت تر پوښتنې لاندې راولي. دا سړی دی چې د افغانی ټولني نړیوال هویت ته زیان رسوي. د اسلامه بی خبره او بدمرغه ملا وايي چې بنځې ځکه باید له کوره راونه وځی چې سړي تحریک کیږي. د ناپوه، رانده او گوډ ملا نه د تعقل او سالم قضاوت توقع، د هندو له کوره د قرآن د راوتو توقع ده. کله چې سړی لکه حیوان خپل غرايز کنترول کولای نه شي، نو لازمه ده چې سړی په کور کیني نه بنځه. د سړي د کمزورتیا، حیوانیت او وحشت په وجه ولي بي گناه بنځې محرومیت وگالي؟

طالب د اسلام تر نامه لاندې په جومات کې په نمونځ کوونکو انتحاری برید کوي. روشنفکر د آزادی او دموکراسی تر نوم لاندې د یوې ځوانی میرمنې مقرری نه شی زغملای او د اسلامي ارزښتونو، پښتو او پښتونولۍ پر خلاف د حکومت او خپلې افغانی خور په ادرس بدې ردې آن له کنځلو هم ډډه نه کوي. فکر نه کوي چې بنځه د نارینه مور، خور او لور ده. پریږده چې د اورډو پیږيو له محرومیت، تهدید، توهین او تحقیر وروسته په سیاسی، اقتصادی او ټولنيزو چارو کې خپلې انسانی وړتیاوې ثابتې کړي. د بنځې ضد شرمونکی طالبی - جهادی سړی سالاره تفکرزموږ د ټولني فضا او قضاء په ښه وگورونکو تیارو پوښلي ده.

زموږ په ټولنه کې بنځه د سړي د رانده قضاوت په وجه، بی له گناه او اتهامه اسیره ده. افغانان بی له هیڅ دلیل په خپلو بنځو اعتبار نه لري، په کورونو کې یې بندوي او خپلې بنځې په اسارت کې خوندي ویني. دا که د بنځو له پاره ژوند له درد او کړاوه ډکوي، د سړي له پاره د شرم ځای دي. د بنځو آزادي او برابري، پوهه او علمیت، په ټولنه کې د وړ مقام تر لاسه کول د بنځو د عزت او عفت بریادي بولي. په دې توگه نیمه ټولنه اسیره او د کور په دیوالونو کې د سړي سالاره رانده تفکر له پایلې محصوره او بندي ده او په ټولنيز ژوند کې له گډون څخه محرومه ده. دا محرومیت موږ ته د ټولني د نیم وجود د فلج په بیه تمامیږي. آیا نیم فلج وجود د یوه سالم او پوره فعال وجود نقش لوبولای شی؟ افغانی بنځې او سړي دا هیروي چې د افغانستان په تاریخ کې کوم سړي د میوندي ملالی رول

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

لوبولای شو؟ که نازو آنا او زرغونه آدی او نورې اتلی بنځې نه وای، سړیو به میرویس خان، احمدشاه او شېرشاه سوري، پیر روښان، خوشال، آمان الله او پاچاخان له کومه کاوه.

د افغانی ټولني په څېر ټولنو کې حتی بنځې خپل اسارت په سړي سالارانه ګوډ منطق توجیه کوي او د سړي اسارت خپله قضاء بولي، مرئیتوب خپله ازلی برخه بولي او ځان ته د انسان په ارزش قایلې نه دي. دوامداره محرومیت د سړي سالاری ضد انسانی تفکر، د بنځې ذهنیت مریې کری دی. له دې مرئیتوبه د خلاصون له پاره لازمه ده چې افغان بنځې د نړۍ د بنځو د آزادي غوښتونکو او عدالت پسنده غورځنګونو له تجربو زده کړه وکړي او د مدرنو ټولنو د بنځو په څېر خپل حقوقی شعور لور کړي. په دې ټولنو کې بنځې خپل عزت په محرومیت او اسارت کې نه، بلکې په آزادي، حقوقی برابری او د ژوند په ټولو ډګرونو کې په مساویانه سهم او مشارکت کې ویني.

افغانه بنځه باید خپل شخصیت او انسانی هویت ته درناوی ولري او په ټولنه، سیاست او اقتصاد کې خپل طبیعی مقام تثبیت کړي.

افغان بنځه باید یواځې د ټولني د نفوس نیمایي نه بلکه د ټولني د معنویت او شخصیت نیمایي، د ټولني د ارادې، انتخاب، تصمیم نیونې او واک نیمایي هم شي. بنځه باید د حکومت، پارلمان، عدلی او قضایي ارګانونو نیمایي پستونه ډک کړي. پریږده چې د تنګ نظرو سړي سالاره تفکر لرونکو، د حسودو او بی سړو سړیو زړونه وچوي. نور زموږ د معصومو او ملائکو په شان پاکو بنځو پر مخونو د تېزابو د شیندلو وخت تېر شوی دی. هغوی چې د افغان با عفته نجونو او میرمنو په مخونو یې تیزاب شیندل، زمانې داسې کاني ورباندې وکړي او داسې تاریخ ته مختوری او شرمنده دي چې نن یې خپلې لوني په لندن او پاریس کې درسونه وایي او په انګریزی غږیږي او د سفارتخانو دروازي ټکوي.

جهادی او طالبی ناورین د افغان بنځو پر مخ ځکه ښوونځي تړل چې ښوونځیو د بنځو سترګې خلاصولي. بنځو ته یې ددې وړتیا وربښله چې خپل حقوق وپېژني او نور پرې نږدي چې د بنځې په نوم له انسانیت او انسانی حقوقو او آزادیو محرومي پاتې شي.

افغان بنځې باید د خپلو مبارزاتو په لړ کې د داسې قوانینو په جوړولو بریالی شي چې په سیاسی، اقتصادی، ټولنیزو، فرهنگی، دینی او حقوقی ډګرونو کې د بنځو انسانی کرامت، حقوق او آزادی، فطری استعدادونه او وړتیاوې په رسمیت وپېژني. قوانین هم په یواځې توګه د بنځو آزادی او حقوق نشی عملی کولای، ددې چارې له پاره باید د ټولني په فرهنگي چاپیریال کې بدلون را منځته شي. د دې ترڅنګ چې افغان دولت باید په ښوونځیو او د زده کړې په بنسټونو کې داسې درسي نصاب را منځته کړي چې د راتلونکي نسل په ذهنیت کې ناوړه دودونه، بی حقوقی، بی عدالتي او نابرابري محکوم کړي، بنځې باید د عمل ډګر ته راوځي. ځکه د بنځینه ارزښتونو ایجادول په خپله د بنځو کار دی، سړي یواځې کولای شي د بنځو مرسته او د هغوی له ایجاد شوو ارزښتونو څخه ملاتړ او دفاع وکړي.

افغان بنځه له اسارت نه د خلاصون، ازادیو او انسانی حقوقو ته د رسیدو سخته لار په مخکې لري، خو لومړی ګام په دې لور کې پر ځان د باور پیدا کول دي. انسان د ټولو بدلونونو، پرمختګونو، اختراعاتو او تمدنونو د ایجاد اصلی عنصر دی. بنځه تر سړي زیاتي وړتیاوې لري. د بنځې رول په ټولنیز ژوند کې د سړي سالاره بندیزونو د اوسپنیزو پردو تر شا هم د سړیو له روله مهم دی.

هیله ده چې د علومو او تکنالوژۍ ګړندی او بیساری پرمختګ به د سړیو انحصاري او سړي سالاره غیر عادلانه نقش ته د پای ټکی کیږدي، خو د بنځو عدالت غوښتونکی غورځنګ به دا پروسه لا ګړندی کړي.

زه خپلو افغانو خویندو ته ډاډ ورکوم چې ټول بصیرت لرونکی سړي د دوی د انسانی او برحقو غوښتنو او مبارزاتو ملاتړ کوي.

ماتي دي وي د بنځې په هنرمندو لاسو کې د منځنیو پیړیو زنگ وهلی اټکړي!
رسوا او نابود دی وي د بنځو ضد او منحنط سړي سالاره تفکر!
ویار دي وي پر افغان میرمنو!